

Predikan Femtonde söndagen efter trefaldighet *Ett är nödvändigt* 2021-09-12

Matteusevangeliet kapitel 6, vers 31-34

Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss?

Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta.

Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.

Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer.

Var dag har nog av sin egen plåga.

På var och varannan andakt i min tonårstid, och de var många, sjöngs sången "Sökeen först Guds rike och hans rättfärdighet"... Innerligt och välment. Men jag har inga minnen av att vi någonsin funderade på vad det innebar... "så ska det andra tillfaalla er, Hallelujaa Amen".

Kanske har du, kanske har jag, idag ställt oss frågan: Vad ska vi äta... till frukost, senare till söndagsmiddag. Och inför gudstjänst så ställs frågor med eller utan frustration "Vad ska vi ta på oss"... jag har inget som passar, varför är inte den skjortan tvättad?

Vi är ju sådana. Och på sätt och vis ger dagens evangelium oss rätten att vara sådana, för vi är ju per definition hedningar. För då när Jesus sa *Allt sådant jagar hedningarna efter* så var ju en hedning rätt och slätt en människa som inte var Jude.

På Wikipedia kan vi läsa om hedningar:

"Hedning är i urkyrkan och bibliskt språkbruk en beteckning på en person som inte är jude. Därav kommer ett uttryck som hednakristen på den som är kristen

utan att vara jude. Ordet har övertagits av kristendomen och därmed betecknat sådana som inte bekänner sig till den kristna tron.

Utvidgat har det använts om sådana som i sitt handlande eller i sitt religiösa eller moraliska tänkesätt inte följer kristna normer. Därmed har ordet fått en negativ klang. Dessutom har det använts i synnerhet om naturreligioner, som ansetts primitiva. Termen uppfattas i dag ofta som ett nedsättande tilltal av icke kristna"

Men i grund och botten betyder alltså latinets ord för hedning, *Paganus*, Lantbo. En som bor på landsbygden, en lantis.

Det är ingen smickrande utveckling begreppet har fått genom historien och inte minst genom kyrkans historia. Men idag tycker jag att vi med gott samvete kan läsa in oss själva i Jesu ord, som de var menade då, om att vi är som Hedningarna som jagar efter Vad vi ska äta, vad vi ska dricka och vad vi ska ta på oss etc.

Förmodligen är det beteenden som vi delar med alla människor på jorden, genom alla tider. Vi människor funderar på vad vi ska äta, vad vi ska dricka, vad vi ska ha på oss. Det är egentligen inget märkvärdigt med det.

Det märkvärdiga eller möjligen allvarliga är om dessa frågor blir det enda vi bryr oss om. Och om det är detta som gör oss på djupet bekymrade.

Min favorit bland teologer, som när jag läste teologi på 1980-talet kallades moderna, heter Paul Tillich. Bland allt det han lämnat efter sig finns bland annat begreppet *The Ultimate Concern*, det ytterst angelägna, det som obetingat angår oss. Han gav det begreppet till det vi kallat Gud och som på något vid behovde en ny ansats, en ny förståelse, efter att kyrka och krig hade förvanskat begreppet.

Gud handlar om det som är ytterst angeläget. En strävan att söka det som är ytterst angeläget kan rymma en hel del och olika beroende på var vi befinner oss; i världen, i vår utveckling, i samhället, yrkeslivet, relationen.

Att söka Gud i det liv vi lever är att söka det ytterst angelägna i det liv vi lever.

För att kunna göra det behöver vi sortera bort en del, kalla det ”vad vi ska äta, vad vi ska dricka, vad vi ska klä oss med”, eller vad ska vi köpa, vart ska vi åka, eller hur ska vi tjäna mer pengar, bli mer populära, få större vinst...

Vad det är som måste sorteras bort för att det ytterst angelägna ska få plats, ska utvecklas, ska spela roll, vet du bäst själv, vet jag bäst själv... och gör jag inte det så behöver jag tänka efter, söka mig inåt, kontempera. Så är det säkert från tid till annan.

Det finns två ord som jag kommer att tänka på för att förstå och kunna utmanas på ett rimligt sätt av den ganska svartvita beskrivningen som dagens evangelium presenterar.

Orden är *Förnöjsamhet* och *Perspektiv*.

Förnöjsamhet är ett av de vackraste begrepp jag känner. Förnöjsamhet handlar inte om värderingen att vara nöjd utifrån att något är bra eller bra gjort. Förnöjsamhet handlar om att vara tillfreds. Jag kan ofta möta förnöjsamhet hos äldre människor, de som kommit en bit in på sista fjärdedelen av livet.

Jag kan erinra mig mina barns gammelmorfar Lennart. Bonde från Uppland, nära naturen, nära Gud och nära människor. Vid 80-års ålder blev han sjuk och lades in på sjukhus. Det var i mars, april, nån gång. Hans stora sorg från sjukhusbädden var att han kanske inte skulle få se blommorna blomma om våren igen. Han hade gjort det 75-80 gånger

men det fanns alltid en längtan efter det enkla, det vackra, det vanliga... och dess oerhörda skönhet. Han fick två vårar till. När han gick bort, eller hem som han sa, så lämnade han ett bestående minne av förnöjsamhet.

Vad är förnöjsamhet? Kanske att inte leva i ett ständigt jagande och strävande efter något mer. Kanske att vara nöjd med livet, inte för att vi har allt, men för att vi har det viktigaste. Och när vi lär oss se och uppskatta det mest angelägna kanske vi lär oss uppfatta och uppskatta Gud som en naturlig del i våra liv. Inte passiviserande, tvärtom, angelägen, ytterst angelägen.

Ett sätt att öva oss i förnöjsamhet är att sortera bort det som skymmer, det vi ger för stort värde. Och när det sker, sker undret, inte så att vi får allt annat serverat på silverfat, utan så att vi ser allt annat och sätter det i perspektiv.

Att ha perspektiv på sig själv och ägandet är svårt i vår tid när reklamen ständigt och närgånget vill få oss att köpa och äga mer. Algoritmerna söker upp oss med en diabolisk träffsäkerhet. Det är svårt men inte omöjligt. Att nå fram till det sunda perspektivet hör också ihop med sorterandet, då det på riktigt angelägna får utrymme.

Jag tittade igenom filmen *Mitt liv som hund*, Lasse Hallströms klassiker, härförleden. Där följer vi den unge Ingmar, fantastiskt gestaltad av Anton Glanzelius, som för att göra livet lite enklare för sin döende mamma får åka till morbror Gunnar, lika fantastiskt spelad av Tomas von Brömsen.

I filmen återkommer Ingmar nästan som en besvärjelse till att sätta sitt eget lidande i perspektiv. Han säger ”det kunde varit värre” och så tänker han på mannen som lekte Tarzan och tog en elledning som lian, eller mannen som genade över Johanneshovs IP och fick ett spjut

genom kroppen. Och prästen som fick en träklubba i huvudet mitt i en predikan. Men allra mest jämför han sig med, sätter sitt lidande i perspektiv med hunden Laika, som sköts ut i rymden utan mat. *Det kunde varit värre*

Perspektiv likaväl som förnöjsamhet är ord som **inte** rymmer jämförelse eller värderingar. Det är ord som skapar förståelse och förutsättningar att ta oss an våra liv, eller söka Guds rike om du hellre vill uttrycka det så.

Förnöjsamhet och Perspektiv är inte begrepp som vi måste erövra, slåss för. Nej det är begrepp som tvärtom kommer till oss när vi sorterat, tagit bort och gett utrymme. Och det gör vi kanske som bäst då vi tänker efter, söker oss inåt, kontemplerar.

Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Vågar vi tro på att det blir bra, vågar vi sätta hopp till att det ska ordna sig? Jag höll på att säga, vilket är alternativet? Vi behöver tro, hopp och kärlek. Det är sen gammalt. Vi behöver tro, för att nå fram till det ytterst angelägna, för att upptäcka det. Vi behöver hopp, för att stiga upp ännu en dag, för att stå ut i den här världen, för att orka agera. Vi behöver kärlek, för att så är det bara. *God is a three letter word for Love and Love is a four letter word for God.* Vi behöver kärlek, så oerhört mycket.

De senaste åren har jag nu och då sett små skyltar och banderoller, ute på gator och vid restauranger, men också i tidningar och på sociala medier. Skyltar och banderoller med lite olika variationer på temat **Allt ordnar sig!**

Och jag har märkt att jag tror på det varje gång.
Jag blir uppmuntrad av det varje gång.
Och det skapar förnöjsamhet och perspektiv hos mig... varje gång.

Kalla mig gärna naiv och dum men för mig handlar det om Tro, Hopp och Kärlek.

Ett ursprung till dessa deviser kommer från John Lennon som en gång sa *Allting kommer att bli bra till slut och är det inte bra just nu så är det inte slut... Allting kommer att bli bra till slut och är det inte bra just nu så är det inte slut.*

Som avslutning på predikan sjunger vi psalm 567 *Vila i mig.* Och vi tänker efter, söker oss inåt, kontemplerar över Guds tilltal *Vila i mig du ska se att allt ska bli stilla i dig genom mig kan du bli fri, jag finns här hos dig fast vågorna går höga kan du vila, vila, vila i mig*

Amen